

Antwoorden op vragen op vragenkaartjes inwonersavond 18 september

1. **Wie draagt de verantwoordelijkheid bij FrieslandCampina ten tijde van het incident. Wie heeft er zo traag gereageerd op de situatie. Zijn de aanwijzingen van de zogenoemde experts 100% opgevolgd? De doofpot is vanzelf opengegaan! Een zeer zwakke uitleg van de directie en management.**

Beantwoording door FrieslandCampina

De verantwoordelijkheid tijdens het incident lag bij het lokale crisisteam van FrieslandCampina. We begrijpen dat de communicatie als traag is ervaren. Dit kwam doordat we op basis van onze waarnemingen dachten de situatie onder controle te hebben. We hebben direct nadat duidelijk werd dat er twee zuren waren vermengd experts om advies gevraagd en hun aanwijzingen opgevolgd. Het plan was om de inhoud over te pompen in speciale containers (IBC's). Het kostte echter tijd om deze containers te regelen en de benodigde voorzieningen voor het veilig overpompen te treffen. Doordat de situatie verergerde, is het uiteindelijk niet zover gekomen. Na de komst van de hulpdiensten hebben we hun aanwijzingen opgevolgd.

We erkennen dat onze uitleg en communicatie beter had gekund en nemen deze feedback serieus. We werken aan verbeteringen in onze procedures en communicatie om in de toekomst transparanter en sneller te kunnen handelen en de hulpdiensten, waaronder de brandweer, eerder te informeren.

2. **Is er een afweging gemaakt over de veiligheid van de bewoners op het industrieterrein Overberkel (straten Bosberg/Hesselink Es). Blijkbaar is een inschatting gemaakt dat de ketel niet naar Hambroek zou vliegen. De kans dat de ketel op de woningen op het industrieterrein zou komen was die reëel? Is over de veiligheid van de bewoners industrieterrein genoeg nagedacht? Het gevoel is dat wel aan bewoners Hambroek/rest Borculo is gedacht en niet aan bewoners industrieterrein.**

Beantwoording door VNOG

U kunt erop vertrouwen dat er is gehandeld met oog voor veiligheid. De veiligheid van bewoners in de directe omgeving, aanwezigen op het terrein inclusief medewerkers van hulpdiensten. Bij een inzet door hulpdiensten staat de veiligheid van eigen mensen altijd voorop. Op basis van de kennis en inschattingen van dat moment in de korte tijd die er was, is gedaan wat nodig was. De locatie van de chemicaliëntanks ten opzichte van alle naastgelegen bewoners is onderdeel van de risicobeoordeling en werd meegenomen in de inschatting van mogelijke gevaren. We zijn dankbaar dat er geen slachtoffers zijn gevallen.

3. **De plek van de chemicaliëntanks is hoogstwaarschijnlijk bewust gekozen tijdens het ontwerp van het terrein. Echter op korte afstand – aan de overkant van de Berkel staan een aanzienlijk aantal woningen (Hesselink Es en Bosberg) tevens het Liander verdeelstation. Deze liggen allemaal ruim binnen de cirkel van deze ontploffing. Graag worden wij als ondernemers (Bewoners) ook serieus genomen.**

Beantwoording door VNOG

De keuzes over de locatie van de chemicaliëntanks en de inrichting van het terrein zijn gemaakt in het kader van vergunningverlening en ruimtelijke ordening, net zoals de keuzes over de woonwijken eromheen. Dit valt onder de verantwoordelijkheid van de gemeente en de Omgevingsdienst Regio Arnhem (ODRA). De veiligheidsregio kijkt mee vanuit het oogpunt van risicobeheersing en geeft advies. Zie ook:

[Advisering | Veiligheidsregio Noord- en Oost Gelderland \(VNOG\)](#)

Aanvulling door gemeente

Als gemeente gaan we – als daar behoefte aan is - op korte termijn gezamenlijk in gesprek met de ondernemers (bewoners) op het industrieterrein.

- 4. Is het bekend dat er aan de Hesselink Es een stroomverdeelstation zit voor een grote regio van Liander. Hierin had de deksel gemakkelijk terecht kunnen komen met alle gevolgen van dien.**

Beantwoording door VNOG

Vanuit de veiligheidsregio zijn we ons bewust dat we in onze regio steeds meer te maken krijgen met situaties waarbij wonen, bedrijfsmatige activiteiten en recreëren steeds dichterbij elkaar plaatsvinden. Hier proberen wij ons, in gezamenlijkheid met andere partners, goed op voor te bereiden.

In de brandweerwagens zitten bijvoorbeeld digitale systemen met kaarten waarop staat welke bedrijven, risicovolle objecten en voorzieningen in de omgeving aanwezig zijn. Zo ook het stroomverdeelstation. Dit helpt de brandweer om bij een incident:

- snel een inschatting te maken van risico's,
- te zien welke gevaarlijke stoffen aanwezig kunnen zijn,
- maatregelen te nemen om bewoners, hulpverleners en vitale objecten te beschermen.

Met deze kaarten kan de brandweer snel en veilig handelen. Mocht een situatie zich anders ontwikkelen dan verwacht, dan passen wij ons handelen direct aan op basis van de risicoanalyse.

- 5. Op het industrieterrein Overberkel: Moeten we onze daken en/of zonnepanelen laten schoonmaken om (toekomstige) schade door de gifwolk te voorkomen?**

Beantwoording door provincie, VNOG, gemeente

Het industrieterrein bevindt zich buiten het effectgebied. Als er al stoffen op zonnepanelen, tuintafels en andere oppervlakten zijn neergeslagen, zijn deze waarschijnlijk al ruim weggespoeld door de buien van afgelopen maanden.

Als u toch het idee heeft dat er sprake is van schade kunt u hiervoor het beste contact opnemen met de receptie van FrieslandCampina in Borculo via 0545-256 789.

- 6. Nooduitgang Hambroek realiseren!**

Beantwoording door gemeente

De gemeente begrijpt de gevoelens. Samen met een afvaardiging vanuit de wijk Hambroek wil de gemeente de mogelijkheden inventariseren en tot een oplossing komen.

- 7. We hebben in de wijk Hambroek 2 uitgangen waar we met auto uit kunnen. Deze bevinden zich aan de kant van de fabriek. Kan er een nooduitgang aan de andere kant van de wijk gerealiseerd worden?**

Beantwoording door gemeente

De gemeente begrijpt de gevoelens. Samen met een afvaardiging vanuit de wijk Hambroek wil de gemeente de mogelijkheden inventariseren en tot een oplossing komen.

- 8. In welke milieucategorie is FrieslandCampina ingedeeld? Zelf denk ik 5 of hoger. Komt dit door de aanwezigheid van chemische stoffen of is er sprake van andere uitstoot die deze categorie rechtvaardigt? Graag een volledig overzicht.**

Beantwoording door provincie

FrieslandCampina Borculo valt onder milieucategorie 4.2 “zuivelfabriek” (VNG-publicatie 2009). Dit past binnen het bestemmingsplan “Borculo, Bedrijventerreinen 2011”. Sinds 2024 is er een nieuwe VNG-handreiking, waarin milieuzonering anders wordt beoordeeld. De provincie (Gedeputeerde Staten) is bevoegd gezag. Het bedrijf verwerkt melk tot producten zoals lactose, melkpoeder en GOS. Hierbij worden zuren en basen gebruikt voor reiniging (CIP-systeem), opgeslagen in veilige tanks. Ook zijn er ammoniak-koelinstallaties voor temperatuurbeheersing. Deze processen vallen onder de omgevingsvergunning.

- 9. Hoe kan het dat het eerste NL-alert niet bij iPhone-gebruikers terecht kwam (terwijl zij naast mij op de bank zaten) en de afmelding van het NL-alert wel terecht kwam bij de iPhone-gebruiker. De Samsung-gebruiker kreeg beide berichten.**

Beantwoording door VNOG

Het kan gebeuren dat NL-Alert-berichten niet direct bij alle telefoons aankomen. Dit kan komen door de telefooninstellingen, de netwerkverbinding of verschillen tussen telefoons. Om een NL-Alert te ontvangen moet de telefoon aanstaan en verbinding hebben met een zendmast in het gebied. Meer informatie over NL-Alert en hoe het werkt vind je hier: [Zo werkt NL-Alert | NL Alert](#)

- 10. Is er een kaart beschikbaar over waar er deeltjes van de stofwolk zijn neergedaald? Zo ja, dan graag publicatie van de gegevens.**

Beantwoording door VNOG aangevuld door gemeente

Het ging hier om een gas/dampwolk die door de luchtverplaatsing steeds verder is verdund tot een veilige waarde. De brandweer heeft alleen metingen in de lucht gedaan om te beoordelen wat de risico's waren op dat moment.

We konden zien in welke richting de wolk ging. Er is geen kaart beschikbaar. Naast een gas/dampwolk (de oranje wolk) zijn in de directe omgeving druppels zuur meegekomen in de baan van de deksel van de silo. Hier zijn bodemonsters genomen om de aard en de omvang van de vervuiling te bepalen. Dit betreft een beperkt gebied waarover de direct betrokkenen geïnformeerd zijn.

- 11. Waarom zijn de bewoners niet eerder geïnformeerd? Zorgen jullie dat in jullie veiligheidsplan Bel BRANDWEER!! Bovenaan staat en niet zelf oplost zodat het in de doofpot kan.**

Beantwoording door FrieslandCampina

De verantwoordelijkheid tijdens het incident lag bij het lokale crisisteam van FrieslandCampina. We begrijpen dat de communicatie als traag is ervaren. Dit kwam doordat we op basis van onze waarnemingen dachten de situatie onder controle te

hebben. We hebben direct nadat duidelijk werd dat er twee zuren waren vermengd experts om advies gevraagd en hun aanwijzingen opgevolgd. Het plan was om de inhoud over te pompen in speciale containers (IBC's). Het kostte echter tijd om deze containers te regelen en de benodigde voorzieningen voor het veilig overpompen te treffen. Doordat de situatie verergerde, is het uiteindelijk niet zover gekomen. Na de komst van de hulpdiensten hebben we hun aanwijzingen opgevolgd.

We erkennen dat onze uitleg en communicatie beter had gekund en nemen deze feedback serieus. We werken aan verbeteringen in onze procedures en communicatie om in de toekomst transparanter en sneller te kunnen handelen en de hulpdiensten, waaronder de brandweer, eerder te informeren.

12. Zijn er rampenoefeningen gepland? 1x per 2 jaar? Nu kregen we het idee dat men niet wist hoe berichten te verspreiden.

Beantwoording door FrieslandCampina

FrieslandCampina voert regelmatig rampenoefeningen uit, doorgaans minimaal eens per twee jaar, in samenwerking met de hulpdiensten. We erkennen dat de communicatie tijdens het incident niet optimaal was. Daarom krijgt het sneller informeren van de hulpdiensten, waaronder het inschakelen van de brandweer, prioriteit in het aangepaste veiligheidsplan. Zo kunnen omwonenden in de toekomst sneller worden geïnformeerd.

13. Krijgen wij een verslag?

Beantwoording door gemeente

Het verslag staat op de website van de gemeente onder [Incident bij FrieslandCampina in Borculo](#)

14. Vraag voor FrieslandCampina. Tijdens bouwen van de nieuwe fabriek kon de wijk wel punctueel worden geïnformeerd. Na het incident niet. Dit echt gemist en gemiste kans. Wel belangen dan informeren. Bij 'negatieve' gebeurtenis niet. Leer hier ook van!

Beantwoording door FrieslandCampina

We begrijpen dat u de communicatie tijdens de bouw als positief heeft ervaren en dat dit na het incident niet het geval was. Dit is een gemiste kans en we nemen deze feedback ter harte. We willen hiervan leren en zorgen dat we bij toekomstige incidenten net zo transparant en tijdig communiceren als tijdens de bouwphase, ongeacht de aard van het bericht.

15. Op 5 juli was bij de NOS een interview van de burgemeester te zien dat er niets aan de hand zou zijn. De rook zou zijn opgelost. In de dagen erna kwam er steeds meer informatie, dus een rectificatie was zeker op zijn plaats geweest.

Beantwoording door gemeente

De burgemeester reageerde met informatie van de veiligheidsregio. Na de explosie verdunde de wolk steeds meer en nam zichtbaar af. Na het incident werd pas duidelijk dat er ook schade is ontstaan doordat de deksel van de opslagtank in een weiland terecht gekomen is. In de vlucht van de deksel zijn zure stoffen meegekomen. Die hebben schade veroorzaakt bij direct omwonenden. Op onze website [Incident bij FrieslandCampina in Borculo](#) staat verder alle informatie en communicatie vanaf 4 juli.

16. Wat deed het Waterschap om eventuele vervuiling van het water in de Berkel tegen te gaan?

Beantwoording door Waterschap

Het waterschap heeft direct maatregelen genomen zodat vervuild proceswater niet in het riool en de Berkel terecht kon komen. FrieslandCampina heeft dit uitgevoerd door middel van afsluitballen in het riool en het gebruik van een buffertank. Dit is conform de bedrijfscalamiteiten/veiligheidsplannen van FrieslandCampina die het waterschap als handhaver heeft afgestemd met het bedrijf.

Ook zijn uit voorzorg de stuwen in de Berkel dicht gezet en metingen gestart.

17. Zijn er in de Berkel schadelijke stoffen aangetroffen?

Beantwoording door Waterschap

Nee. De eerste metingen in de nacht van het incident en het weekend daarna in het water lieten geen afwijkingen in pH (zuurgraad) zien. Ook latere uitgebreide onderzoeken naar onder meer zware metalen lieten geen verschillen zien tussen het getroffen gebied en referentieplekken stroomopwaarts. Alleen op één plek was een kleine verhoging van zware metalen, maar dit stond los van dit incident.

18. Welke metingen zijn gedaan en wat waren de resultaten van de monsters van het water en de bodem van de Berkel?

Beantwoording door Waterschap

Het waterschap heeft eerst pH-metingen gedaan, die geen afwijkingen lieten zien. Een pH-meting geeft aan hoe zuur het water is. Later zijn ook watermonsters onderzocht op chloride en zware metalen. De resultaten lieten geen afwijkingen zien. FrieslandCampina liet daarna extra metingen doen door een gespecialiseerd bureau. Ook daaruit bleek geen vervuiling in vergelijking met schone referentiemonsters.

19. Zijn de meetresultaten en rapporten volledig openbaar?

Beantwoording door Waterschap

Ja, de resultaten zijn openbaar. Deze zijn op te vragen bij het Waterschap Rijn en IJssel, via info@wrij.nl